

Dr. med. Martina Lenzen-Schulte

Vaccinuri

99 de lucruri esențiale

Cunoștințe în loc de păreri:

- De ce vaccinuri are nevoie copilul meu?
- Cum funcționează industria vaccinurilor?
- Ajutor pentru părinți în luarea deciziilor

Traducere din limba germană de Anca Ianc

Editura Paralela 45

Redactare: Martin Zick
Tehnoredactare: Mihail Vlad
Corectură: Mihaela Cosma
Pregătire de tipar: Marius Badea

Surse foto interior și copertă: www.shutterstock.com

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

LENZEN-SCHULTE, MARTINA

Vaccinuri : 99 de lucruri esențiale / dr. med. Martina Lenzen-Schulte ;
trad. din lb. germană de Anca Ianc. - Pitești : Paralela 45, 2019

Index

ISBN 978-973-47-3104-6

I. Ianc, Anca (trad.)

61

Original German title:

Dr. med. Martina Lenzen-Schulte, *Impfungen – 99 verblüffende Tatsachen*

© 2009 TRIAS Verlag in MVS Medizinverlage Stuttgart GmbH & Co. KG,
Oswald-Hesse-Straße 50, 70469 Stuttgart, Germany

Copyright © Editura Paralela 45, 2019

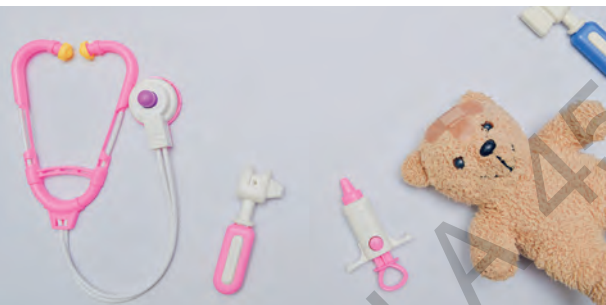
Prezenta lucrare folosește denumiri ce constituie mărci înregistrate, iar conținutul este protejat de legislația privind dreptul de proprietate intelectuală.

www.edituraparelela45.ro

NOTA EDITORULUI ROMÂN

Primele puncte ale cărții sunt specifice societății germane de astăzi. De asemenea, pe parcurs apar mai multe referințe la date și situații din Germania, ceea ce ar putea crea impresia că discursul e valabil pentru publicul german. Sistemul din România este diferit, sumele sunt diferite, actorii sunt diferiți, iar proporțiile de eficacitate a unor măsuri de prevenire a bolilor sunt și ele diferite. Însă, dincolo de toate aceste diferențe, informațiile sunt foarte relevante în alcătuirea tabloului general al problematicii. Din acest motiv am ales să păstrăm paginile și referințele respective în ediția românească, cu speranța că o parte dintre părinți o să găsească în ele informații utile. Cei cărora nu li se par utile pot trece direct – așa cum o recomandă și autoarea – la punctele care tratează explicit problema „fierbinte“ pentru ei.

Care sunt forurile decizionale?

Dragi cititoare, dragi cititori	11		
Cum este reglementată vaccinarea?	16		
1 Puterea Comisiei Permanente pentru Vaccinare (STIKO)	16	6	Pentru producători afacerea este mai profitabilă 19
2 Lipsește transparența	17	7	Se alocă mai multe fonduri cercetărilor în domeniul vaccinurilor 20
3 Noul șef al STIKO: Cronica unei schimbări anunțate	17	8	Relația costuri-beneficii nu este clară 22
4 Vaccinurile costă mulți bani și împovărează casele de asigurări de sănătate	18		Punctele de vedere ale medicilor și ale părinților 22
		9	Medicii nu își vaccinează propriii copii conform schemei naționale 23
Cine câștigă de pe urma vaccinurilor?	19	10	Întrebările părinților nu sunt luate în serios 23
5 Medicul primește doar trei până la șapte euro per vaccin	19		

Cum acționează vaccinurile?

Ce se întâmplă în corp?	26		
11 Sistemul nostru imunitar dispune de un întreg arsenal	26	23 Decese: Suspectate sunt vaccinurile antigripale și cele combinate	37
12 Propriul sistem de apărare al organismului are nevoie de un „portret-robot”	28	24 Actualmente se cercetează cazurile de deces la copiii mici	37
13 Particularități în cazul sugarilor	29	25 Paginile web ale Institutului Robert Koch prezintă toate efectele adverse	38
14 Sistemul imunitar al copiilor este deja foarte capabil	29	26 Afectarea gravă a sănătății ca urmare a vaccinurilor este rară	40
15 Vaccinarea funcționează imediat după naștere	30	27 Convulsiile febrile sunt foarte îngrijorătoare, dar sunt inofensive	40
16 Vaccinul poate acționa mai puternic decât patogenul	30	28 Vaccinurile nu cresc riscul de a dezvolta alergii	41
17 Cum pot contribui părinții la succesul vaccinării	32	29 Pot însă apărea reacții alergice la vaccin	41
18 Stresul poate avea și un efect pozitiv	33	30 Vaccinurile nu favorizează bolile autoimune	42
Ce ar trebui să știți despre efectele adverse	34	31 Vaccinurile nu slăbesc imunitatea	42
19 Reacții locale la vaccin, fatigabilitate și greață	34	32 Vaccinurile nu oferă protecție doar față de patogenii împotriva cărora a fost efectuată vaccinarea	43
20 De ce este atât de dificil să identificăm urmările reale ale vaccinurilor	35	Substanțe aditive și combinații	44
21 Vaccinul nu este la fel de periculos ca boala reală	36	33 Vaccinurile au nevoie de substanțe adăugate, altfel nu produc efectul corespunzător	44
22 Complicațiile vaccinării trebuie obligatoriu comunicate	36		

34	Mercurul a fost interzis	46	37	Calendarul vaccinărilor devine tot mai aglomerat	48
35	Formaldehida reprezintă o problemă mai degrabă pentru fumători decât pentru persoanele vaccinate	46	38	Nu se pot combina oricât de multe vaccinuri într-o singură injecție	48
36	Din lac în puț: atenție la noii aditivi	47	39	Sunt greu de găsit combinații noi, eficiente	49

Pro și contra – informații despre vaccinuri

Calendarul vaccinărilor recomandat de STIKO	52	47	Experții cer vaccinarea femeilor însărcinate	64	
Tetanosul, poliomielita și difteria	56	48	Pericolele vaccinului împotriva tusei convulsive rămân controversate	64	
40	Tetanosul: rar în Europa, foarte frecvent în lume	58	49	Istoria demonstrează eficacitatea vaccinului	66
41	Infecția este posibilă și fără leziuni vizibile	58	50	Vaccinarea provoacă în mai mare măsură tuse convulsivă în rândul adulților	66
42	Paralizia infantilă încă nu este eradicată	58	Meningita	69	
43	Vaccinul oral a fost eficient, dar nu lipsit de riscuri	59	51	Nu există un „vaccin împotriva meningitei”	70
44	Mai puțin nu este întotdeauna mai mult, de exemplu în cazul difteriei	59	52	Forțele de apărare ale sugarilor trec cu vederea agenții patogeni care cauzează meningita	71
Tusea convulsivă (pertussis)	62	53	Vaccinul împotriva Hib: o poveste de succes aproape perfectă	71	
45	Tusea convulsivă este periculoasă mai ales în cazul sugarilor	62	54	<i>Haemophilus influenzae</i> nu a dispărut din raza vizuală	72
46	Cum pot fi protejați sugarii și copiii mici	63			

55	Pneumococii: un nou inamic în vizor	72	70	Părerile și ideologiile privind vaccinarea sunt împărțite când vine vorba de rujeolă	89
56	Protecția nu este completă	74	71	Învinovățit pe nedrept: fără autism după vaccinul ROR	90
57	În ciuda vaccinului, nu a scăzut numărul deceselor	74	72	Rujeola nu atacă doar pielea	90
58	Vaccinul heptavalent recomandat este deja învechit	75	73	În lumea a treia vaccinul scade rata mortalității	91
59	Meningococii: al treilea agent patogen important în declanșarea meningitei	75	74	Oreionul conduce doar la bărbații tineri frecvent la orhită	91
60	Utilitatea vaccinului antimeningococic este redusă	76	75	Epidemiile de oreion în Anglia și S.U.A. au atras după sine obligativitatea vaccinării elevilor	93
61	Vaccinul antimeningococic încearcă să rețeze capetele Meduzei	76	76	Procentul de femei fără protecție antirubeolică este, la fel ca întotdeauna, ridicat	94
62	Oamenii călătoresc, meningococii de asemenea	77	Varicela 96		
63	Scepticismul față de recomandările privind vaccinarea este indicat	77	77	Aspectele economice se află în prim-plan	96
64	Dacă un copil se îmbolnăvește de meningită, trebuie internat imediat în spital	78	78	Protecția oferită de vaccin împotriva varicelei – o poveste imprevizibilă	97
Hepatita B 81			79	Vârstnicii și zona zoster: un pericol teoretic	98
65	Ce ne învață retragerea vaccinului combinat Hexavac®	82	Cancerul de col uterin 100		
66	O infecție la grădiniță este foarte improbabilă	82	80	Primul vaccin împotriva cancerului	101
67	Chiar și atunci când un părinte este infectat, pericolul de contaminare este redus	84	81	Fără ele nu se poate: prezervativele și programele de prevenție sunt în continuare necesare	101
68	Persoanele vaccinate la vârsta de sugar nu sunt protejate permanent	84	82	O încurcătură delicată – reproșuri cu privire la o decernare	102
Rujeola-oreionul-rubeola (ROR) 87			Meningoencefalita de vară 104		
69	Eradicarea rujeolei este o problemă care nu prea se lasă rezolvată	89	83	Vaccinarea este utilă numai în regiunile endemice	104

Vaccinuri înainte de călătorii și noutăți

Concediul cu familia în țări îndepărtate	108	Noutăți din domeniul vaccinerilor	115
84 Multe persoane nu se ocupă (la timpul potrivit) de imunizarea prin vaccinare	108	92 Noile tehnologii revoluționează cercetarea în domeniul vaccinerilor	115
85 Și când călătoriți este importantă protecția împotriva poliomielitei, tetanosului și difteriei	109	93 Vor exista nu doar vaccinuri orale, ci și vaccinuri inhalatorii	116
86 Împotriva hepatitei A copiii pot fi protejați activ abia începând cu al doilea an de viață	109	94 Niciodată nu au fost mai multe vaccinuri în pregătire decât acum	116
87 Poate că ofertele paușale de călătorii sunt în regulă, dar vaccinarea paușală nu	110	95 Vechiul vaccin împotriva rotavirusurilor a fost acuzat că ar fi cauzat ocluzie intestinală	117
88 Nu orice medic are voie să administreze vaccinuri în vederea călătoriilor	112	96 Vaccinul împotriva rotavirusurilor – STIKO nu face nicio recomandare generală	118
89 Regiunile afectate de malarie ar trebui să fie tabu pentru concediile cu copii	112	97 Vaccin antigripal odată pentru totdeauna – încă o utopie	119
90 Nu întotdeauna trebuie să plătiți vaccinurile pentru călătorii	112	98 Vaccinul antigripal anual pentru copii – o ipotecă pentru viață	119
91 Obligația carantinei pentru turiștii nevaccinați	114	99 Nu este permisă obligativitatea vaccinării	120
		Special: Rapelurile pentru părinți	121
		Anexă	124
		Vaccinuri simple și combinate disponibile	124
		Index	125

Dragi cititoare, dragi cititori,

Tocmai vă luptați cu scutecele, sunteți epuizați, pentru că bebelușul încă nu doarme toată noaptea, iar odată cu următorul control la pediatru vă așteptați și primul vaccin. Aveți o senzație vagă că nu știți suficiente lucruri...

Sau bebelușul dumneavoastră a fost deja vaccinat de mai multe ori, a făcut febră destul de mare, în curând trebuie vaccinat împotriva meningitei, o prietenă v-a spus că ați putea renunța la acest vaccin. Sunteți foarte nesiguri...

Sau sunteți însărcinată, la școală la copilul cel mare sunt cazuri de varicelă chiar și în rândurile copiilor vaccinați, nu mai știți dacă ați avut varicelă și vă întrebați dacă are vreo influență asupra fătului...

Acestea sunt câteva dintre situațiile în care se pot afla atât părinții tineri, cât și cei mai experimentați. Medicul pediatru nu are suficient timp pentru discuții, care ar fi necesare pentru clarificări; dacă intrați pe internet, găsiți la o căutare pe Google peste un milion de articole pe tema „vaccinare”, dar este dificil să le alegeți pe cele relevante.

Și eu aveam exact aceeași dilemă atunci când editura TRIAS planifica un ghid inovator cu privire la vaccini. Pentru că, fiind la rândul meu mamă a trei copii, pot să mă pun foarte bine în locul oricărui părinte. În

plus, am avut o experiență importantă imediat după nașterea primului meu copil: ni s-a propus încă în clinica de obstetrică vaccinul împotriva tuberculozei, care la vremea respectivă făcea obiectul unei recomandări generale. Știam din timpul studiului că tuberculoza reprezintă de fapt o problemă numai pentru copiii subnutriți sau slăbiți. Din acest motiv, în calitate de medic, eram sigură că acest vaccin nu este necesar pentru copilul meu sănătos. Însă ca mamă nu mai eram la fel de sigură, pentru că intuitiv dorim să evităm orice pericol. Conflictul interior pe care l-am resimțit a fost puternic, motiv pentru care încă îmi amintesc foarte bine această situație. Cum s-a finalizat? Am permis vaccinarea primului meu copil împotriva multor lucruri, dar nu și împotriva tuberculozei. La scurt timp decizia mi-a fost confirmată, deoarece recomandarea generală a fost retrasă.

Din acest motiv am acceptat cu plăcere propunerea de a scrie un ghid care să le permită părinților aflați în situații similare să cântărească pe baza faptelor aspectele pro și contra, pentru a fi siguri în fiecare caz că fac ceea ce este corect. Printre aceste aspecte se numără și cunoașterea autorităților care emit recomandările privind vaccinarea, a faptului că vaccinurile ajută la prevenirea bolilor, dar

și a dezavantajelor, acolo unde ele există. În același timp vă oferă o schemă cu ajutorul căreia puteți examina vaccinurile – știți imediat ce întrebări trebuie să îi adresați medicului pediatru atunci când se emite o recomandare nouă. Informațiile din primul capitol vă permit să înțelegeți rapid aspectele de bază ale vaccinării.

Însă și fără această privire de ansamblu puteți căuta țintit în capitolul principal aspectele care vă ajută să cântăriți fiecare vaccin în parte. În capitolul respectiv sunt tratate toate vaccinurile recomandate oficial. În plus, în fiecare caz vi se oferă la început informații despre boala împotriva căreia este creat vaccinul. La final găsiți pentru fiecare vaccin o scurtă sinteză a celor mai importante argumente pe care trebuie să le luați în considerare atunci când luați decizia pentru sau împotriva unui vaccin.

Nu există un DA sau un NU absolut cu privire la un vaccin, deoarece fiecare situație este diferită. Dacă o femeie ia o pauză de la viața profesională, poate avea grijă mai mult timp de copii atunci când aceștia se îmbolnăvesc, însă o mamă activă profesional, care își crește singură copiii, nu poate face acest lucru, cu atât mai puțin atunci când la locul de muncă nu are parte de înțelegere. Persoanele care călătoresc des cu familia în străinătate sau care petrec mult timp acolo trebuie să abordeze întrebările privind vaccinarea altfel decât părinții care merg mereu

în excursie cu copiii mici la Marea Nordului. Dacă un copil este bolnav, dacă sistemul său imunitar este deficitar, atunci și frații trebuie vaccinați, așa încât să nu aducă în casă infecții periculoase. Deja acest lucru transformă decizia privind vaccinurile într-una individuală.

Cine dorește să înțeleagă de ce au existat întotdeauna discuții atât de aprinse în jurul vaccinurilor trebuie să privească înapoi în istorie. Pentru că, așa cum astăzi SIDA este o boală de temut, în secolul XVIII variola era o molimă cumplită. Medicul de țară englez Eduard Jenner a început în 1796 să vaccineze copiii cu virusul variolei vacilor, care prin comparație cu cel uman era inofensiv. Deși deja cu mai mulți ani înainte au existat demersuri asemănătoare cu virusul uman, numele lui Jenner marchează începutul erei vaccinurilor. Variola este între timp considerată eradicată. Acum pare normal că o astfel de boală gravă este eradicată, însă la momentul respectiv variola reprezenta cea mai frecventă cauză de deces în rândul copiilor. Anual mureau mai multe zeci de mii de copii din această cauză. Cu toate acestea, de la început au existat opozanți ai acestui vaccin, iar argumentele par atât de recente, încât parcă ar proveni de pe o pagină de internet a opozanților vaccinării din zilele noastre: vaccinul ar produce mai mult rău decât bine, boala ar fi necesară, chiar ar fi bine ca micuții să treacă prin boală

(atunci se vorbea de „curățarea umorilor rele“), se poate ca în urma vaccinului care previne boala să apară boli și mai grave...

Să călătorim în secolul XXI și pe un alt continent: în Nigeria se vaccinează vitele, însă nu și copiii. În renumita revistă medicală *The Lancet* experții au propus în 2008 administrarea concomitentă a vaccinurilor copiilor și vitelor, pentru că astfel efectele ar fi mai satisfăcătoare. În 2003 în regiunile predominant musulmane din nordul țării au fost boicotate campaniile pro vaccinare împotriva poliomielitei – justificare a fost temerea că Occidentul, dinspre care nu ar veni nimic bun pentru musulmani, ar folosi vaccinurile drept armă de război. Chiar și conferința islamică internațională a abordat tema vaccinului împotriva poliomielitei și într-un final l-a recomandat în mod oficial.

Ce învățăm din toate acestea? Că vaccinarea, atunci ca și acum, a avut și un aspect legat de credințe și păreri, nu a fost vorba niciodată doar de fapte reale.

De aceea nu e greu să ne aflăm la mijloc, între două fronturi. Susținătorii de neoprit ai vaccinurilor aduc mereu în discuție urmările cele

mai grave cu puțință ale bolilor împotriva cărora nu s-a efectuat vaccinarea, iar opozații le țin piept și enumeră cele mai grave efecte adverse ale vaccinurilor. Așa se face că există decese de ambele părți ale dezbaterii. De aceea trebuie să priviți fiecare ideologie cu precauție.

Între timp numeroase vaccinuri s-au dovedit a fi mult mai bine tolerabile decât și-ar fi dorit opozații vaccinării. De aceea este necesară schimbarea perspectivei: între timp nu trebuie să ne concentrăm atât de mult pe efectele adverse ale vaccinurilor, ci pe întrebarea dacă un vaccin are efect și cât timp durează acesta. Cine se vaccinează astăzi trebuie să aibă grijă în mod consecvent să evite cu ajutorul rapelurilor reducerea efectului vaccinului. Vaccinarea viitorului va consta așadar în mare parte în rapeluri. Și interacțiunile dintre vaccinuri pot afecta eficacitatea lor. Cât de mult mai poate fi aglomerat calendarul de vaccinuri? Cine ar vrea să se vaccineze împotriva fiecărui guturai, dacă astfel s-ar reduce protecția oferită de vaccinul împotriva meningitei?

Wackernheim, iunie 2008
Martina Lenzen-Schulte